

Notatark

Sagsnr. 00.30.02-A00-1-14

Sagsbehandler
Søren Drejø Carlsen

3.2.2014

Budgetforslag 2015 – fordeling af budgetreduktioner.

Indledning

På grundlag af en række administrative møder med de respektive chefer er der udarbejdet en første og foreløbig fordeling af budgetmidlerne i 2015 efter den nye udvalgsstruktur. Hensigten med at udarbejde en foreløbig fordeling af budgetmidlerne er at skabe et udgangspunkt for drøftelser af, hvorledes den besluttede budgettilpasning på 65 mio. kr. samt bidraget til geninvesteringspuljen skal fordeles på udvalgene.

Denne foreløbige fordeling giver følgende resultat:

UDVALG	FORELØBIG BUDGETTILDELING (mio. kr.)
Udvalget for Læring	774,7
Udvalget for Beskæftigelse	537,0
Udvalget for Social Omsorg	709,4
Udvalget for Fritid og Fællesskab	124,9
Udvalget for Teknik	8,1
Udvalget for Politisk koordination og Økonomi	284,3
I ALT	2.438,4

Fordeling bygger på en række indledende antagelser om, hvor opgaver og aktiviteter hører hjemme under de nye udvalg, jfr. vedlagte bilag. Som det fremgår af bilaget er der for mange af opgaverne overvejelser om alternativ udvalgstilknytning. Det kan derfor ikke udelukkes, at fordelingen kan blive justeret, såfremt den kommende kernegruppe-proces giver anledning til en ændret udvalgs-tilknytning af aktiviteter.

Budgettilpasning på 65 mio. kr.

Byrådets godkendelse af de økonomiske pejlemærker for Hedensted Kommune indebærer, at der fra og med 2015 skal skabes et råderum på 100 mio. kr., som disponeres med 70 mio. kr. til anlæg og 30 mio. kr. til kasseopbygning. Med de budgetforudsætninger der lå til grund for udarbejdelsen af budget 2014-2017 indebærer det, at udgifterne skal reduceres med ca. 65 mio. kr. varigt fra og med 2015.

Der er ikke en eentydig, objektiv og "retfærdig" fordeling af dette sparekrav på udvalgene. Der vil nedenfor blive gjort rede for en række overvejelser, der kan inddrages i den politiske vurdering af fordelingen af sparekravet.

1. Procentfordeling

Dette er den typiske grønthøster-model, som neutralt fordeler besparelsen på udvalgene som en fast procent-andel på alle udvalg. Som udgangspunkt "bærer alle skuldre" forholdsmæssigt lige meget, og der ligger ingen kvalificerede overvejelser eller analyser bag fordelingen. Skulle de 65 mio. kr. fordeles efter procentmodellen, ville udvalgene få følgende budgetreduktion fra 2015:

UDVALG	FORELØBIG BUDGET- TILDELING (mio. kr.)	ANDEL AF SPAREKRAV	REVIDERET BUDGET- TILDELING (mio. kr.)
Udvalget for Læring	774,7	20,7	754,0
Udvalget for Beskæftigelse	537,0	14,3	522,7
Udvalget for Social Omsorg	709,4	18,9	690,5
Udvalget for Fritid og Fælles- skab	124,9	3,3	121,6
Udvalget for Teknik	8,1	0,2	7,9
Udvalget for Politisk koordina- tion og Økonomi	284,3	7,6	276,7
I ALT	2.438,4	65,0	2.373,4

2. Potentiale vurdering

Ovenstående grønthøster-metode har den svaghed, at der ved fordelingen ikke tages højde for de muligheder for at bidrage til sparekravet, som de enkelte udvalg kan antages at have – en vurdering, der kan gå begge veje.

Således udgøres en stor andel af budgettet under udvalget for Beskæftigelse af overførselsudgifter, som både er lovbundne og vanskelige at påvirke på det korte sigt. I det aktuelle budget 2014-2017 udgør disse overførselsudgifter 424 mio. kr. i 2015, og tegner sig derfor for 11,3 mio. kr. af udvalgets beregnede sparekrav efter procentmodellen ovenfor. De fleste udvalg har udgifter, der kan være vanskelige at påvirke på det helt korte sigt – dog i mindre målestok end udvalget for Beskæftigelse.

De enkelte udvalg indeholder serviceområder, hvor kommunens serviceniveau ligger over landsgennemsnittet eller områder, hvor produktiviteten er under landsgennemsnittet. I begge situationer kan udvalget frigøre budgetmidler ved enten at reducere serviceniveauet eller ved at øge produktiviteten og derved oppebære nuværende serviceniveau ved lavere ressourceanvendelse.

Vurderingen af disse udvalgs-potentialer kan tage udgangspunkt i såvel interne som eksterne sammenligninger. Ved intern benchmark kan der hentes inspiration ved de institutioner eller aktører, som leverer den ønskede service ved anvendelse af færrest mulige ressourcer. Der er forventninger til, at det kommende ledelsesinformationssystem FLIS fremadrettet kan bidrage til denne afklaring.

Ved ekstern benchmark sammenlignes kommunen med landets øvrige kommuner. Disse benchmarks kan have den svaghed, at tallene – på grund af forskellig praksis i kommunerne – ikke altid er direkte sammenlignelige og overførbare. Da alle kommuner som udgangspunkt gerne vil lære af de bedste, gøres der dog store anstrengelser for at standardisere kommunernes registreringer – enten via nøgletalssamarbejder eller målrettede analyser.

KORA (Det Nationale Institut for Kommuners og Regioners Analyse og Forskning) har i efteråret 2013 udarbejdet en rapport over kommunernes service og produktivitet baseret på regnskabstal for 2009-2011. Tendenserne i denne rapport understøttes af nyeste nøgletal fra KL, som blev udleveret på den netop overstående KØF-konference.

I henhold til KORA-rapporten er der på såvel udvalget for Læring (Dagtilbud, Folkeskole og SFO) som udvalget for Social Omsorg (Ældreområdet) et beregnet besparelspotentiale sammenlignet med socioøkonomisk sammenlignelige kommuner. Disse områder er særlig udvalgt i rapporten, da der hér foreligger en række indikatorer for serviceniveau og produktivitet.

Ifølge beregningerne i rapporten kan der opgøres følgende besparelspotentiale på de tre områder:

OMRÅDE	BESPARELSES- POTENTIALE (mio. kr.)
Dagtilbud	26,4
Folkeskole og SFO	42,7
Ældreområdet	37,4
I alt	106,5

Potentialeopgørelsen i KORA-rapporten kan dog ikke direkte oversættes til konkrete anvisninger men mere tjene som inspiration til lokale refleksioner.

3. Øvrige overvejelser

Ved en fordeling af sparekravet kan der inddrages øvrige forhold. Således kan der være en antagelse om, at jo større udvalgsbudget og jo flere forskellige aktiviteter/opgaver under udvalget des flere manøvremligheder og effektiviseringspotentialer. Dette synspunkt indebærer at de store udvalgsbudgetter bærer en relativ større andel af sparekravet end de mindre udvalgsbudgetter.

Der vil på tværs af udvalgene være varierende muligheder for at tænke i anderledes opgaveløsning og i nye produktionsformer gennem samskabelse med inddragelse af civilsamfundet. Hvis lokalområdet – i et samarbejde med de kommunale institutioner – kan magte flere opgaver, vil det kunne reducere behovet for specialister, fagpersoner og specialtilbud.

Demografi

Kommunens udgifter er bl.a. påvirket af efterspørgsel, og med de aktuelle lave fødselsårsgange er udgiftspresset på dagtilbud aftagende i disse år, og vil om få år også reducere udgiftspresset i folkeskolen.

Som følge af den nære sammenhæng mellem folketalsændringer og konsekvenser for generelle tilskud, må udgiftsreduktioner som følge af lavere børnetal som udgangspunkt ikke medgå i finansieringen af sparekravet, da den lavere befolkningsudvikling vil medføre en reduktion i kommunens generelle tilskud.

På ældreområdet vil der blive flere ældre. Der er ikke et eentydigt billede af, at flere ældre på det korte sigt vil forøge udgifterne på området, eftersom de "nye" ældre er mere selvhjulpne end tidligere generationer ligesom forebyggelse og rehabilitering reducerer behovet for kommunal støtte.

Geninvesteringspuljen

I budget 2015 er indarbejdet en Geninvesteringspulje, som giver byrådet mulighed for indenfor budgetrammen at prioritere midler til nye prioriteringer, projekter og indsatser. Puljen er på 17,5 mio. kr. og svarer til 1% af budgettets serviceudgifter.

Finansieringen af puljen kan – på tilsvarende vis som ovenstående 65 mio. kr. – overvejes ud fra forskellige betragtninger. Puljens størrelse er dannet ud fra en %-betragtning, men om udvalgenes bidrag ligeledes skal opgøres efter en ensartet procentdel er endnu ikke besluttet, og kan derfor tænkes sammen med fordelingen af de 65 mio. kr.